SAYISI 3 KURUŞ

SON TELGRAF

PERŞEMBE 28 MART 1940

SAYI: 1097 Telefon: Başmuharrir: 20827 — İdare Müdürü: 23300 İstanbul Nuruosmaniye No. 54

En Son Telgrafları Ve Haberleri Veren Akşam Gazetesi

Sahip ve Başmuharrirk ETEM İZZET BENİCE YIL: 4

Müttefikler Harbi Kısaltmıya Azmettiler

Fransız Başvekili bugünlerde Londra'ya gidiyor

İngiltere Norveç sularının bitaraflığını tanımıyacak

Ne endişe ne hayal

Macaristan kendi emniyeti kadar Balkan sulhunun mahfuziyetini de ancak endişesiz ve hayalsiz bir tavrı hareketle temin edebilir.

Yazan: ETEM İZZET BENİCE

Macar Başvekilinin Romadaki görüşmeleri bitti. Hitler Mussolini mülâkatının hemen akabinde vukua gelen bu görüşmenin Macaristanda olduğu kadar, etrafta uyandırdığı dikkat aşikârdır. Macaristan, bugünkü coğrafi durumu ile hem Sovyet Rusya, hem de Almanya bakımından Tuna ve Balkanlara açılan kapılardan birisidir. Bunun için de hususî bir ehemmiyet ve mevkii haizdir. Macaristan Sovyet Rusya veya Almanya tarafından gelebilecek herhangi bir tazyik ve tesir karşısında endişe duyduğu kadar kendi hususi emelleri de olan bir devlettir. Bu emellerinin başlıcaları arasında da Büyük Harpte kaybedilen arazi vardır. Bu araziyi ele geçirmek gayesi ile aynı zamanda zaman zaman teşvik gördüğü de muhakkaktır. Fakat, bu teşvikin bugün için Macaristanı herhangi bir hareket halinde ne mütheş zararlara sokabileceği ve aynı zamanda istiklâl ve mevcudiyetini bile kaybettirecek bir harbe yol açacağı da aşikârdır. Bunun içindir ki, Macaristanın şimdiki halde hususi emel ve taleblerini bir tarafa bırakması ve evvelemirde hariçten gelebilecek tehlikelere karşı kendi istiklâl ve mevcudiyetini koruması şarttır. Bu şartı tahakkuk ettirebilmesi de bir kuvvete istinat etmesi ile mümkündür. Balkan Birliği Macaristanın Balkan ve Tuna sulh ve istikrarına sadık kalması takdirinde bu mesned ve kuvveti teşkil ettiği gibi İtalyanın da herhangi bir Sovyet akınına karşı ilk sed hattinde Macaristanı takviye ettiği anlaşılmaktadır. Ancak, son neşredilen resmî tebliğ Macaristanın durumu üzerinde İtalyan - Yugoslav - Alman siyasetlerinin de kabili telif bulunduğunun müşahede edildiğini ifade etmektedir ki bu da Roma mülâkatının Macar - Alman münasebatının tanzim ve ıslahında ayrıca bir rol ifa ettiğinin delili sayılmak iktiza eder. Bu takdirde Macaristan için tek endişe mevzuu Sovyet Rusyanın Macar hududlarına dayanmış bulunması olmak lâzımgelir ki Sovyetlerle Macarlar arasında da henüz tehlike işareti herhangi bir hareket emaresi yoktur. Balkanlarda diğer bir hareket vukuunda Alman - Macar - İtalyan devletlerinin bir arada hareket etmeleri ihtimali ise bugünkü politika şartları karşısında mümkün değildir ve menfaatler, hedefler ayrı ayrıdır. Binaenaleyh, bugün için Macaristan hakkında ne endişeye mahal vardır, ne de hayale kapılmaya lüzum. Macaristan Balkanların ve Tunanın istikrar ve sulhuna sadık ve hâdim kaldıkça her türlü tehlikeden kendisini koruyabileceği kadar en taze ve hâmi kuvvetleri de daima kendisine müzahir bulabilecektir.

Baltık denizinde Alman vapurlarının harekâtı durdu

•••

İngiliz harp gemileri Alman vapurlarını kovalıyorlar

Bir İngiliz tahtelbahiri denize açılırken...

Paris 28 (Hususî)— İngiliz hükûmeti, Norveç sularından Almanların istifadesine mâni olmağa kat'i surette karar vermiştir. İngiltere hükûmeti, bu suların bitaraflığına riayet etmemekte kendisini haklı görmektedir. Çünkü bu sularda İngilterenin inzıbatî tedbirler almasını muhik gösterecek birçok sebepler vardır.

Berlin matbuatı da, İngiltere'nin Skandinav memleketleri ile Almanya arasında mal taşıyan Alman şieplerine karşı daha şiddetle harekete gececeğini tahmin etmektedir.

Norveç yolu İngiliz torpidoları ve denizaltıları tarafından abluka edilmiştir. Baltık denizinde de İngiliz denizaltı gemilerinin faaliyete başlaması Almanyayı çok müşkül vaziyette bırakmıştır.

UZAK SARKTAN ALMANYAYA GÖNDERİLEN MALLAR

Londra 28 (Hususî)— Bir İngiliz harp gemisi Büyük Okyanusta San Fransiskodan Vladivostoka gelen bir Sovyet vapurunun yolunu kesmiştir. Vapur, hamulesi muayene edilmek üzere Honk Kong limanına götürülecektir. Vladivostoka ihraç edilen eşyanın Almanyaya gönderildiği zannedilmektedir.

ALTMARK KİYELE VARDI

Paris 28 (Hususî)— Esir İngiliz gemicilerini Almanyaya getirken bir Norveç fiyurdunda İngiliz harp gemileri tarafından durdurulan ve bu esnada karaya oturan Altmark ismindeki Alman vapuru yüzdürülmüş ve dün akşam Kiyele gelmiştir.

İNGİLİZ TORPİTOLARI ALMAN VAPURLARININ PEŞİNDE

Oslo 27 — Osloya gelen haberlere göre İngiliz torpito muhripleri Norveç kara sularına girmekte ve buradaki gemileri tetkik etmektedirler. Üç gündenberi muhtelif noktalarda İngiliz torpito muhripleri görülmüştür. İngilizlerin Norveç kara sularını takiben Al-

(Devamı 3 üncü sahifede)

Mareşal Çakmak Türkkuşu Gedikli yuvasında

Havacı gençlere bir hitabede bulundu

Ankara, 27 (A.A.) — Genelkurmay başkanı Mareşal Fevzi Çakmak, bugün saat 9 da ilk devresini bitiren «Türk Kuşu Gedikli Hazırlama Yuvası» gençlerinin orduya iltihaklarının yaklaşmış olması münasebetiyle Türk Hava Kurumunu şereflendirmişler, plânör meydanında her tip plânörler üzerindeki çalışmaları ve paraşüt atlamalarını, Etimesut meydanında Gedikli talebelerin uçuşlarını, inşaatı bitmek üze-

(Devamı 3 üncü sahifede)

Kiralarını sebepsiz yere arttıran ev sahipleri

Haklarında millî korunma kanununun derhal tatbikine geçilecek

Sehrimizdeki bazı ev, apartman ve dükkân sahiplerinin; kiracılarına müracaat ederek kiraları yükselteceklerini bildirdikleri alâkadarlara şikâyet olunmuştur. Bu meyanda sayfiye yerlerinde de bazı ev sahiplerinin kiraları arttırdıkları anlaşılmıştır. Halbuki millî korunma kanununun 30 uncu madesi mucibince hiçbir gayri menkulün kirası, bu kanunun neşrine tekaddüm eden senenin kirasından bir santim bile yükseltilemiyecektir. Yükseltenler hapis veya sürgün cezası göreceklerdir.

Ticaret Vekâleti mezkûr 30 uncu maddenin tatbikatı için bir talimatname hazırlamaktadır.

Maamafih, ev sahipleri tarafından kiraları sebepsiz yere yükseltilmek istenen gayrimenkullerin kiracıları veyahut sayfiye yerlerinde geçen yıldan fazla kira istenen yerler varsa bunlar hakkında hakkımızın birer istida ile hemen vilâyet makamına müracaat etmeleri icabeylemektedir.

Vilâyet makamı bunlar hakkında tahkikata başlıyacak ve muhtekir gayri menkul sahipleri hakkında takibata geçecektir.

—ooo—

Sumner Velles busabah Amerikaya vardı

Amerikada müttefiklere kredi açmak cereyanı gittikçe kuvvetleniyor

Bu akşam raporları Ruzvelte verecek olan Sumner Velles refikası ile

Roma 28 (Hususî) — Sumner Vellesin binmiş olduğu Konte di Savua vapuru bu sabah saat dokuzda Nevyorka varmıştır. Velles seyahati esnasında hazırlamış olduğu raporları Cumhurreis. Ruzvelte vermek üzere derhal Vasingtona hareket edecektir.

Velles seyahati esnasında, telsizle mütemadî surette Beyazsarayla muhaberelerde bulunmuştur. Ruzvelt tatil yapmayı tehir etmiştir. Velles ile görüştükten sonra tatil yapacaktır.

AMERİKA MÜTTEFİKLERE KREDİ ACACAK

Paris 28 Hususî)— İngilterenin Nevyork konsolosu, Şikago Tribun gazetesi muhabirine şu beyanatta bulunmuştur: «Başladığımız harbin uzun süreceğini biliyoruz. Bunun için bazı iptidaî maddeleri memleketinizden tedarike karar verdik. Elimizdeki dövizlerin tükenmez olmadığı şüpesizdir. Bunun için israf etmemek mecburiyetindeyiz.»

Amerikan gazetesi, konsolosun beyanatını nesrettikten sonra efkârı umumiyeye tercüman olarak şöyle diyor:

«Amerika, müttefiklerin, yani demokratların galebesini cidden arzu ediyorsa, yalnız kendi menfaatini temin etmeyi düşünmemeli, müttefiklere büyük bir kredi açmalıdır.»

Amerikada bu cereyan kuvvetlenmektedir.

Eytam ve Eramil maaşlarına yapılacak zam

Ankara 28 (Telefonla) — Eski mütekait, eytam ve eramilin maaşlarına yapılacak yeni zamlar hakkında Maliye Vekâleti tarafından hazırlandığını bildirdiğim proje Başvekâlete verilmiştir. Bu projenin son şekline göre mütekait, eytam ve eramilin aldıkları maaşlara, fevkalâde tahsisat ve yüzde 10 lar yekûnu üzerinden yüzde 25 zam yapılacaktır. Bu suretle meselâ 50 lira alan mütekait, dul ve yetimler hazrandan sonra 62,5 lira alacaklardır. Bunun için düyunu umumiye bütçesinden 3,5 milyon lira ayrılmıştır.

Demir yollarında bilet ücretleri indirilecek

Devlet demiryollarında gidiş ve gidiş - geliş esas bilet ücretlerinde bir müddet için tenzilât yapılacaktır. Buna sebep, nakliye vergisine yapılacak olan zamlar dolayısile 1 inci mevki ücretlerin yüzde 15, ikinci mevki biletlerin yüzde 10, üçüncü mevkilerin de yüzde 6 nisbetinde artmasıdır.

Yeni Fin Kabinesi beyannamesini okudu

Sovyet Rusyaya dönmiyen Rus esirleri yakalanırsa kurşuna dizilecek

Yeni Fin kabinesini tekrar teşkil eden Riti

Helsinki 28 (Radyo) — Başvekil Mösyö Riti yenidan teşkil ettiği kabinenin beyannamesini dün Fin diyet meclisinde okumuştur. Beyannamede deniliyor ki:

«Hükûmetin ilk işi, harp münasebetile harabeye dönen memleketi yeniden imara çalışmak olacaktır. Bunun için büyük fedakârlıklar lâzım geldiğini biliyoruz Fakat hükûmetimiz, milletimiz bu fedakârlığı yapmaktan çekinmiyecektir.

Harici siyasetimiz: Sulh ve bitarlfık siyasetidir. Komşularımızla iyi yeçinmek, yeni hudutlarımız dahilinde sulh ve sükûneti tesis etmektir. Milletimizin cesaretinden, vatanseverliğinden eminiz. Mülkümüzün birçok yerleri harap olduğu gibi, ziraat ve sanayi kaynakları da randımanını kaybetmiştir.

Kareliyi terketmekle arazimizin yüzde 17 sini kaybetmiş olduk. Geri kalan yerlerimizi imar etmek, kaybettiğimiz yerlerdeki ziraat, ticaret ve sanayii dahilde ihya etmeğe çalışmak vazifemizdir. Yabancı memleketlerden de çok yardım göreceğimize eminiz.»

Başvekilin bu beyannamesi şiddetle alkışlanmış ve kabineye ekseriyetle itimat beyan olunmuştur.

İSVEÇTEN YARDIM HEYETLERİ GELİYOR

Helsinki 28 (Radyo) — Harap o-

(Devamı 3 üncü sahifede)

Fransız sefirleri Parise geliyor

Fransız harp kabinesi ikinci defa toplandı

Paris 28 (Hususî)— Fransız harp kabinesi dün ikinci içtimaını akdetmiştir. İçtima iki saat sürmüştür. Yabancı memeketlerde bulunan sefirlerden bazılarının Parise davetine karar verilmiştir. İlk davet olunan sefirler Belçika ve Roma sefirleridir. Bilâhare diğer sefirler de Parise gelecekler ve şifahi raporlarını vereceklerdir.

Alemdağ orman yangını bu sabah söndürüldü

Beş bin dönüm orman yandı

Dün akşam saat 18 raddelerinde Alemdağı ormanlarında büyük bir yangın çıkmıştır. Ö civarda bulunan Ömerli ve diğer köyleri tehdit eden bu yangın sabaha kadar devam etmiştir. Ancak sabah saat altıya doğru yangın yerine gönderilen Üsküdar ve Kadıköy itfaiye gruplarile jandarma ve köylülerin gayretile 4 - 5 bin dönüm orman yandığı halde söndürülmüştür.

Yangının nasıl çıktığı tahkik edilmektedir.

Menemencioğlu İzmirden geldi

İstirahat için İzmire gitmiş olan Hariciye Vekâleti umumî kâtibi B. Numan Rifat Menemencioğlu bugün öğleyin Aksu vapuriile şehrimize gelmiştir.

Hariciye umumî kâtibimiz Gazi Hazretlerinin vilâyet ve belediye reisi muavinlerile emniyet müdürü ve muavini, Halk partisi vilâyet idare heyeti reisi ve ailesi erkânı tarafından karşılanmıştır.

Doğruca Taksimdeki evine giden B. Numan Rifat Menemencioğlu şehrimizden Ankaraya gidecektir.

YAKINDA

ETEM İZZET BENİCE'nin

Edebî romanlarından birini daha Son Telgraf okuyucuları gazetemizde bulacaklardır.

Son Telgraflar

Yunan Majino hattı

Atina 28 (Radyo) — Millî hudutların muhafazası için yapılmakta olan ve şimdiye kadar gizli tutulan Yunan Majino hatının inşası tamamlanmış, son sistem ağır topları mevzilerine yerleştirilmiştir. Yüzlerce milyon drahmiye mal olan bu hatta, Başvekil General Metaksasın ismi verilmiştir.

(Diğer Telgraflar 3 üncü Sayfamızdadır)

İş Bankası umumî hey'et toplantısı

Banka bu yıl 930 bin küsur lira kâr temin etti

(Yazısı 3 üncü sahifede)

Çalıştığı müesseseyi soyan muhasebeci

Kasadan çalınan 3800 lira kısa zamanda meydana çıkarıldı

Beyoğlu cürmümeşhut asliye mahkemesinde dün gece saat yirmi iki otuza kadar devam eden bir kasa hırsızlığı muhakemesi olmuştur. Suçlular Galatada Elektron sirketi muhasebecisi Rıza ile hemşiresi Salihadır. Rıza, şirket kasasının veznedardan başka bir de kendisinde saklıdığı anahtarla kasadan üç bin sekiz yüz lira çalmaktan, hemsiresi de bu parayı bilerek evinde saklamaktan suçlu bulunmaktadır.

Rıza, hâkim tarafından yapılan sorgusunda; bu isi veznedarı korkutmak maksadile saka olsun diye yaptığını, hemşiresi Saliha da ağabeysinin getirdiği ve para paketi olduğunu sonradan gördüğü bir paketi sakladığını iddia etmiştir.

Muhakemeye sudu'ların avukat tutacaklarını söylemelleri üzerine bugün bakılmaktadır.

HÂDISELER KARŞISINDA

Son Telgraf

PAHALI SİGARALAR VE HALK

Gazetelerde küçük bir havadis var ki, benim için büyüktür: Fiktı pahalı sigaralar cok sürülmüyor, en çok 11,5 kuruşluk sigaralar satılıyormus! Bunun sebebi malûm, halka, diğerleri pahalı geliyor. Memleketin hali malûm. Zengin insanlar değiliz .Bizce, inhisarlar idaresi pahalı sigara cesitlerini arttırmamalı, bilâkis azaltmalı. Çe - sitler azalınca, zannediyoruz, masraf da azalır. Yalnız birkaç nevi sigara yapmalı. Bilhassa 11,5 kuruşluk sigaraya ehemmiyet ver - melidir.

JAPONYAYA TALEBE GÖNDERİLECEKMİŞ

Japonyaya jeoloji tahsili için talebe gönderilecekmiş. Japonya, dünyanın öbür ucu. İki ay gitmesi, iki ay gelmesi sürüyor. Hele, şu harp günlerinde.. Almanyaya giden talebemiz çok okudu, âlim oldu; simdi de, japonyaya gönderecegiz. Japonyaya gidecek talebe, evvelâ lisan müşkülâtı ile karşılaşacak.

Jeoloji, yani zelzele ile münasebetli ilimlerde mütehassıs yetiştirelim. Fakat, bunun daha pratik tarafı yok mu?. Nisbeten sa - kin Avrupa memleketlerinde bu iş öğrenilmez mi, acaba?. Bilâhare tetkikat için birkaç aylık Japonyaya da gitsinler..

SEMAVİ HÂDİSE VE İNSANLAR

Dünyanın bazı memleketlerinde bir fecrişimali görülmüş, gökyüzünde alevler peyda olmuş, gece her taraf nur içinde kalmış! Orta Anadolunun bazı şehirlerinden de bu semavi hâdise görülmüş.. Bazı ajans telgrafları bu hâdiseye elektrik fırtınası diyorlar. Bu esnada, bütün radyolar, telefonlar, telgraflar durmuş.

Bu, ne olsa gerek?. Acaba, tabiat kanunları, insanlara kızdılar da yervüzü mahlûklarına karşı yeni bir silâh mı icat ettiler?.

NE DİYELİM BİRADAN YANA TALİHİMİZ YOK..

Bazı maddeler, zarurî olarak fiatlarını arttıracaklar. Gazeteler, hangi maddelerin yükseleceğini yazıp duruyorlar. Dün, dikkat ettim: Bu arada bira da var. Zavallı bira.. Geçen yaz ucuzlamıştı. Bol bol içelim, derken, fazla istihsal yapılamaması dolayısile, bira buhranile karşılaştık. Daha geçenlerde bile, kış ortasında, şehirde bira bulunamıyordu. Tam tedbir alındı, bira bollanacaktı; bu sefer şişesine 4 kuruş zam yapılıyor. Ne diyelim, biradan yana talihimiz yok - muş!.

DENİZİN EN DERİN YERİNDE NE VAR?.

Meşhur Belçikalı âlim Piccard, ötedenberi, denizlerin dibinde tetkikatile tanınmıştır. Şimdi de, Okyanoslarda, 8 bin metre derinliğe dalıp tetkikat yapacak. o karanlık ve esrarengiz yerlerde ne olduğunu meydana çıkarmış bu yeni keşifler insanların hayatı üzerinde çok müessir olacak. dünyada bir takım değişiklikler yapılmasına yarıyacakmıs!.

Denizlerin en derin yeri aşağı yukarı 8 bin metredir. Oralarda, acaba ne var?. Hakikaten meraklı birşey..

Piccard oraya inince, bir de ne görse beğenirsiniz; harbin başındanberi batan 50 Alman tahtelbahiri vanvana uzanmıs yatıyor.

AHMET RAUF

Kadastro işleri

Kadastro sayesinde 2 milyon 150 bin liralık gizli emlâk bulundu

Şehrimizde ve diğer şehirlerdeki kadastro faaliyetinin daha hızlandırılarak bu işlerin sür'atle ikmali kararlıştırılmıştır.

Şimdiye kadar sehrimizde yapılan kadastro faaliyeti sayesinde tekmil adaların, Yenikapı, Fatih civarile Gazi köprüsüne kadar kapalı çarşı ve Balıkpazarı gibi kesif mıntakaların kadastroları çıkarılmıstır.

Kadıköy ve Beyoğlunda kadastro faaliyeti de diyevm devam etmektedir.

Bunlardan başka Bursa, Aydın, Denizli, Manisa, Konya, Malatya, vilâyelerile Mudanyanın ve İzmir vilâyetinin Karşıyakasının kadastroları ikmal olunmuştur.

Balıkesir ve Ankarada devam etmekte olan kadastro çalısmaları da sür'atle ikmal olunacaktır.

Öğrendiğimize göre kadastro işleri biten yerlerde birçok mahkûl, mektum ve gayrimenkul emlâk ve arsalar meydana çıkarılmıstır. Bunların kıymetleri ile harç ve rüsum masrafları devlet lehine 2 milyon 150 bin lira bir fazla menfaat temin eylemiştir.

Diğer taraftan kadastroları yapılıp henüz resmî tapu senetleri tevzi olunmıyan yerlerdeki emlâk ve akar sahiplerinin tapu senetlerinin de sür'atle tevzii için alâkadarlara emir verilmiştir.

KÜÇÜK HABERLER

★ Belediye sokakları sulamağa bu sabahtan itibaren başlamıştır. Diğer taraftan sokakları yıkamak üzere yeniden 7 arazoz daha alınacaktır.

★ İstanbul posta ve telgraf müdürlüğü ile vakıf paralar idaresinin ve Eti bank İstanbul mümessilliğinin; Yenipostane caddesinde inşaatı biten 2 inci Valide hanıma taşınmaları kararlaştırılmıştır.

★ Birinci ve ikinci hamur kâğıtlarının şehrimiz piyasasında hiç bulunmadığı, kâğıt buhranının arttığı hakkında alâkadarlara yapılan şikâyetler üzerine tahkikata baslanılmıştır.

★ Finlandiya - Sovyet Rusya harbindenberi ilk defa olarak dün sehrimizden Finlandiyaya 300 balyalık bir parti tütün ihraç olunmuştur.

★ Ticaret Vekili bu akşam saat 19,15 de radyoda tütün müstahsillerine gösterilecek kolaylıklar hakkında bir hitabede bulunacaktır.

★ Altın fiatları mütemadiyen yükselmektedir. Dün de 1870 kuruştan 1885 kurusa çıkmıştır. Merkez bankası da Sterline 524 kuruş fiat koymuştur.

Çocuk edebiyatı

Maarif Vekilinin reisliğinde büyük bir komisyon toplandı

Çocuk edebiyatı için teşkil olunan bir komisyon dün Ankarada Maarif Vekili B. Hasan Âli Yücelin reisliğinde toplanmıştır.

Meshur romancı Reşat Nuri Güntekin profesör İsmail Hakkı Baltacı oğlu, Bayan Tezer, Bayan Azime, İhsan Sungu, Reşat Şemsettin, Nurullah Ataç, Hıfzırrahman Raşit, Nureddin Artam, Sadrettin Celâl, döçent Orhan, Faik Reşitten mürekkep olan bu komisyon azaları, çocuklarımıza mecmua ve kitap olarak okutulacak eserlerle radyoda söyletilecek çocuk masallarının en faydalı bir şekli alması için icabeden esaslar üzerinde konuşmuşlardır.

Netice olarak üç kişilik bir heyetin bir ruzname hazırlaması muvafık görülmüştür. Komisyonun vereceği kararlar mucibince memleketimizdeki tekmil çocuk neşriyatı, çocuk mecmuaları sıkı bir kontrol altına alınacaktır. Her yaştaki çocuk için de faydalı eserler ve mecmualar nesrolunacaktır.

Bu eser ve mecmualar için müsabakalar açılıp en iyi çocuk masallarını yazanlara para mükâfatı verilecektir.

—ooo—

İhtisas diploması alan bir doktorumuz

Üniversite doktora imtihanlarına baslanılmıştır. İmtihanlar haftanın salı ve çarsamba günleri aksamları yapılmaktadır.

Diğer taraftan doktorlarımızdan ihtisas diploması almak istiyenler de tez hazırlamaktadırlar. Bu cümleden olmak üzere Üniversite tıp fakültesinin 1933 yılı mezunlarından kadın hastanesi doğum ve kadın hastalıkları asistanı Dr. Tarık Maktav da, profesör doktor Tevfik Remzi Kazancıgil. doktor Süleyman Fehmi ve Zevnep Kâmil hastanesi doğum mütehassısı doktor Eyüpten müteşekkil bir jüri önünde «umku rahim kanserlerinin son tedavi şekillerinden radyom ve röntkenlerden alınan neticeler» isimli tezini muvaffakiyetle vererek ihtısas diploması almıştır.

HALK FELSEFESİ

Yaz ve kış farkı

Salı günü, İstanbul ilk defa baharla teşerrüf etti. Aylardır, kapalı odalarda, rütubetli ve loş çatıaltlarında sabırsızlanan halkı şimdi sokaklara dökülmüş görüyorsunuz.

Güneşe ve açık havaya hasret olan insanların ıztırabı büyüktür. Şark, güneş memleketi olarak yadedilir. Buna rağmen, eski cemiyet telâkkilerinden tevrüs ettiğimiz bir takım huylarla, güneşin kadrini pek bilmez, açık havanın faydasını takdir etmeyiz. Adeta, biz, hayata baharla beraber doğar, ilk kış günlerile beraber veda ederiz. Hayatımız, biraz da karıncaları andırır. Birçok evlerimiz vardır ki, 6 ay kıs icine temiz hava girmemiş, penceresi, kapısı açılmamıştır. Temiz havaya karşı bir müdafaa tedbiri olmak üzere, pervazları çivilenen, paçavrarla tahkim edilen sayısız İstanbul evi vardır.

Açık ve temiz hava ihtiyacı, sanki, sade, yaza mahsustur. Yağışlı olmıyan kış günlerinde, sağlamca giyinip, vürüyüşe çıkan insanların arkasından güler, «çıldırmış!» deriz.

Onun içindir ki, baharın kıymet ve manası, bize göre çok büyüktür. Uyuşmuş sinirlerimiz canlanmak icin ılık bahar günlerini bekler. Kapımızın önünü yıkamak, odamızdaki halıyı silkelemek, bahçemizin köşesindeki kokmuş moloz yığınını defetmek için baharı bekleriz.

Bütün kış mümkün olduğu kadar havasız, kuytu, karanlık yerlere sokuluruz. Sanki, altı ay kış, ciğerlerimizin temiz havaya ihtiyacı yoktur. Kendimizi teselli eden cümleyi de bulmuşuzdur: «Kışın gözü görür» deriz.

Onun içindir ki, baharı, bizim kadar nes'e ve şetaretle karşılıyan kimse yoktur.

REŞAT FEYZİ

İnhisarlarda tayinler

İnhisarlar idaresi umum tütün fabrikaları subesi müdür muavini Sevket Peköz mezkûr şube müdürlüğüne, tuz inhisarı muamelât ve hesabat subesi müdürü Sedat Okan mezkûr inhisarın fen şubesi müdürlüğüne, tuz muamelât ve hesabat müdür muavini Baha Emzen de bu şubenin müdürlüğüne tayin olunmuşlardır.

Kârlı bir ticaret

Paçavra toplayıp satmak günün en kârlı işi olmuş!

Son günlerde şehrimizde paçavra toplıyanlar çoğalmıştır. Buna sebep; hariç memleketlerden bilhassa ipekli, yünlü, pamuklu paçavra ve fanilâ kırpıntılarına karşı mütemadiyen fazla talep yapılması üzerine tüccarlarımızın yüksek fiatla paçavra satın almalarıdır. Pamuklu ve yünlü paçavraların kilosu 55 - 60 kuruştan, diğer paçavralar ve çorap eskileri, parçaları ise 27 - 30 kuruştan satın alınmaktadır.

Tüccarlar bunları 35 - 67 kuruş fiatla haric satmaktadırlar.

Ezcümle dün de İtalyaya kilosu 67 kuruştan 42 bin liralık yünlü ve ve pamuklu paçavra ihraç olunmuştur.

Bu suretle paçavra ticareti günün en kârlı bir iri olduğundan hemen her gün bircok kimseler kapı kapı dolaşarak çorap, fanilâ eskileri ile muhtelif paçavraları yüksek fiatla almaktadırlar.

—ooo—

Komedi Fransez yarın geliyor

Balkanlarda ve Suryede turneye çıkmış olan Komedi Fransez artistleri yarın sabahki ekspresle şehrimize geleceklerdir.

Fransız artistleri Sirgeci istasyonunda sehir namına karşılanacaklar ve kendilerine büketler verilecektir.

Komedi Fransez temsilleri münasebetile haricî ve dahilî kısımları tamamen belediyece boyatılmıs olan Sehir tivatrosunun Tepebasındaki dram kısmında evvelki aksamdanberi temsiller tatil olunmuştur. Bu tatil esnasında da sahne ve koltuklar tanzim olunmuştur.

Misafir artistler ilk temsillerini yarın akşam vereceklerdir. Cumartesi günü saat 16 da da bir matine verilecektir. Bu matine için üniversite gençlerine 180 paradi yeri ayrılmıştır.

Umum paradi yerlerinin satışlarına da bugün itibaren itibaren baslanılmıştır. bu yerlerin de tekmil koltuk ve localar gibi bir gün içinde satılacağı ve gişelerde tehacüm olacağı nazarı dikkate alınarak gişeler önünde polisce tedbir alınmıştır.

DIŞ POLİTİKA

Sinir harbi devam ediyor

Yazan: AHMET ŞÜKRÜ ESMEN

İlkbahar gelir gelmez, Almanya'nın askerî taarruza geçeceğine inananlar, bir defa daha yanıldılar. Almanya, askerî taarruz yerine, en geniş ölçüde bir politika taarruzuna başlamıştır ki, bu politika taarruzu, harpten evvel bas - lıyan sinir harbinin bir devamı telâkki edilebilir.

Nazi partisi, Almanya içindeki hâkim vaziyetini bu tâbiyeye borludur. Münih darbesi suya düştükten sonra Hitler, kuvvetle iktidara geçmeğe çalışmıyacağını vâdetmiş ve bu vâdini tutarak, tekemmül ettirdiği sinir mücadelesile Almanyada hegemonya kurmuştu. Bundan sonra da ayni tâbiyeyi Avusturyada ve Çekoslovakyada Muvaffakiyetle tatbik etmisti. Ancak Polonya üzerinde tatbik etmeğe çalışırken, Almanya, mukavemetle karşılaştı. Bununla beraber, naziler, sinir harbini kaybedilmiş telâkki etmiyorlar. Muzaffer olacaklarından emin olmadıkça, sülâha müracaat etmekten çekindiklerinden politika taarruzu ile karşılarındaki düşmanlara orta Avrupada ihdas ettikleri emrivâkii kabul ettirmeğe çalışacaklardır. Filhakika altı aydanberi takip ettikleri poitikaya bakılınca, Almanların, yaptıkları işlerle değil, yapacakları işlerin tahdidi ile karşılarındakileri yıldırmıya çalstıkları görülmektedir. Harpten evvel Almanlar, yıldırım harbi korkusunu kırbaç gibi ellerinde sallayadurdular. Tayyare bombardımanlarının tehdidi İngilizlere ve Fransızlara korkunç rüyalar gördürdü. Almanya Poonyanın hakkından gelmedikten sonra garba dönüp İngilizleri ve onlara uyan Fransızları ezecekti. Polonya harbini bitirdikten sonra Almanyanın garb yıldırım harbi yapmıya cesaret edememesi, sinir harbinin bir devrenüm noktası olarak kabul edilebilir.

Fakat bundan sonra sinir harbi diplomasi sahasına intikal etti. Almanya Sovyetlerle anlaşarak harbi çıkarmak mes'uliyetini üzerinden attı. Sovyetler, Baltık denizinde temin ettikleri konsesiyon mıntıkalarında demokrat devletlerin mes'ul olduklarını beyan ettiler. Almanya harp devam ettiği takdirde Almanya ile askerî sahada işbirliği yapmaları ihtimalinden bahsediyorlar. Demokrat devlêtler bu teklif karşısında boyun eğmediler. Mesele ilkbahara kaldı. Bütün kıtaat gazeteleri:

— Hele ilkbahar gelsin de demokrat devletler görürler.

Mealinde yazılar yazdılar. İlkbahar geldi. Hitlerin «talihli yıldızı» olan mart da geçiyor. Fakat Ribbentropla Hitlerin mekik gibi Moskova ile Berlin arasında gidip gelmelerinden başka bir hareket görülmüyor. Ribbentropun Belgrada gideceğinden bahsedildi. Bunu da aslı çıkmadı. Molotofun Berlinde hareket ettiği bildirildi. Bunun da durma bir haber olduğu anlaşıldı. Gerci Roma ve Moskova, Berlini memnun etmek için birkaç adım atmayı göze alıyor. Fakat bu yolsafe Almanyaya ne yıldırım harbini, ne de sinir harbini kazandırıyor.

Almanya için bu sinir harbinde talihsizlik, İngilizler gibi, sinirleri en kuvvetli olan ve hattâ bir müddete göre sinirleri olmıyan bir millet ile mücadeleye girişmiş olmalarındadır.

Piyango bayiliği

Millî piyango umum müdürlüğü piyango biletlerinin her tarafa sürümünü temin etmek üzere resmil bayilik kayıtlarını kaldırmıştır ve her istiyen vatandaşın bu yapmasının teminini kararlaştırmıştır.

Yeni karara göre her defa en 25 bilet almak şartile her istiyen hiçbir kayde tâbi olmadan bayilik ruhsatnamesi verilmesine karar verilmıştır.

ADLİYE

Hacı Molla cinayeti anlatıyor

Veznecilerde tatlıcı Şamlı Abdülkadiri öldüren Hacı Molla hakkındaki tahkikat dosyası bu sabah müddeiumumilikçe sorgu hâkimliğine verilmiştir. Tahkikat bu suretle derinleştirilecektir.

Diğer taraftan dün hâdise mahallinde bir keşif yapılmıştır. Bunun için Hacı Molla ve o gece dükkânda bulunduğu anlaşılan Sabri adlı genç de emniyet memurları tarafından dükkâna getirilmişlerdir. Her ikisi de orada dinlenmişler, dükkânın alt katı ve üst katındaki oda gözden geçirilmiş, hâdisenin ne sekilde geçtiği tetkik mevzuu olmuştur.

Müteakiben Sultanahmet birinci sulh ceza mahkemesine getirilen Hacı cinayeti şu suretle anlatmış ve tevkif olunmuştur:

«— Sabri birkaç yıldır benimle yaşıyordu. Abdülkadir de onunla alâkadardı. Vak'a gecesi bir kahvede Sabri ve arkadaşı Hayri beraber oturdık. Sonra da Ben, Hayri, Sabri Beyazıda kadar yürüdük. Yanımızda Mustafa adlı bir ihtiyar da vardı. Sonra Hayri çekildi. Biraz sonra hepsinden ayrıldım, ahıra yatmağa gittimse de, Sabri gelmeyince, oturdum, üç çeyrek kadar bekledim. Tekrar çıkıp aradım. O gece kahvede yalnız başıma dört tane 29 luk rakı içmiştim. Bakırcılar - Hasanpaşa yolile tatlıcı Hacının dükkânına vardım. Kepenge ayağımla vurdum. Hacı, asağıya indi. Sırtında genişçe ceket gibi bir elbise gördüm; pantalonlu olup olmadığının farkında değilim. Lâmbayı yaktı, kapıyı açtı, beni görünce «ne istiyorsun?» dedi. «Sabri burada mı?» diye sorunca, «yoktur» cevabını verdi. Ben «buraya gelmiştir, hele bir girip bakayım», o «hayır, bakamazsın» dedi. Aramızda konuştuk. Ben merdivenden çıkmak istedim, o beni önledi, omuzlarımdan tuttu. «Bırak çıkacağım» diye, kendisini silkeledim, yere düştü. Fakat sonra kalktı. Tekrar kapıştık. Bu sırada yere düstü. Sabri de yukarıdan geldi. Hacıyı sırtladım, yukarı yatağına yatırdım. Fakat o vakit daha yaşıyordu.

Yukarıda hiç eğlenmedim, Hacının parasına da el dokundurmadım. O gece Sabri ile ahırda sabahladık. Sabahleyin erkenden beygirleri koşup arabayı sürdüm. Akşam saat dokuz, on sularında ahıra gelen Sabriden Hacının öldüğünü öğrendim. «Hacı ölmüş; acaba senden korktuğundan mı, ödü mü patladı?» dedi. Sonra beraber çıkıp kahveye uğradık. Bilâhare yakalandım!..»

— Beni affet, ağabey! İdaresizlik yaptım.. Maviş gelmişt:. Onun hakkında bir kelime bile konuşmamıştık. O alınmış.. Çantısını almış.. Gitmemesi için ısrar ettim. Dinlemedi. Başka ne yapabilirdim.

— Mavişi neden çağırdın telefonla buraya?.

— Vallahi yalan, ağbeyciğim! Bunlar hep onun uydurmaları..

— Selma yalan söylemez. Burada hakaret görmesevdi, çantasını alıp gider miydi?

— Gördün mü şimdi felâketi?.. Bir taraftan davetliler geliyor. Onlara rezil oldum. Neredeyse imam, müezzin de gelecek . Aman ya - rabbi! Rezalet.. Rezalet.. Rezalet..

— Üzülme, ağabey! Selma dönüp dolaşıp yine sana gelecektir. İmama hastalandığından bahsederiz. Nikâhın birkaç gün soraya tehir edildiğini söyleriz. Bu işler her zaman, herkesin başına gelebilir. Biraz metin olunuz!.

— Vallahi bu hayattan usandım artık. Kırk yılda bir kadın sevdim. Onda da kırk kişinin gözü var.

— Bu kadından size hayır yok, ağabey! Kırk kişinin gönlünü çalan bir kadın, pek iyi bir ayakkabı olmasa gerek..

— Haydi sus! Gene gevezeliğe başlama!.

— Gevezelik değil.. Hakikati söylüyorum. Siz erkekler daima, namuslu aile kızlarını bir köşeye bırakır, böyle oynak, fıkırdak kadınların peşinden koşarsınız. Onun için hiç biriniz mes'ut olmuyor ve böyle binbir musibet ve mahrumiyet içinde hayatınızı geçiriyorsunuz!

— Nerde öyle kız?.. Nerde onun gibi anlayışlı, fedakâr, temiz yürekli bir kadın?..

— Allah insanın gözünü kör ederse, etrafını göremez. Doğru.. Fakat, bir kere de etrafınıza bakınız! Sizi candan sevenleri görünüz!

Semih ayağa kalktı..

Havuz başında sinirli adımlarla dolaşmağa başladı:

— Yine kimden bahsetmek istiyorsun?

— Yine ondan.. Hep ondan.. Mavişten bahsediyorum.

Semih kulaklarını ellerile tıkayarak:

— Sen beni çıldırtacaksın! diye bağırdı. Artık seninle konuşmağa imkân yoktur.

Tam bu sırada, kapının önünde bir otomobil durdu.

Semih kendi kendine:

— Bunlar da kim acaba?..

Dive söyleniyordu.

Aradan çok geçmedi.. Bahçe kapısından içeriye üç sivil memur giriyordu.

Semih bunlardan birini tanımıştı:

— Buyurun Yılmaz Bey..

Diyerek yanlarına sokuldu.

Meşhur polis hafiyesi Yılmaz gülerek selâm verdi:

— Sizi beş dakika rahatsız edebilir miyim, Semih beyefendi?

S mih, Yılmaza ve arkadaşlarına yer gösterdi:

— Hay hay.. Beş dakika değil akşama kadar vaktim var.

Semih de bir kanepeye otumuştu.. Rengi sapsarı idi. Mütemadiyen ayaklarını titretiyordu. Çok sinirli olduğu halinden belliydi.

Yılmaz:

— Çok asabisiniz, beyefendi! dedi. Kavgadan yeni çıkmış birine benziyorsunuz!

Semih yavaşça başını salladı:

— Evet. Şimdi nikâhımız kıyılacaktı. Umulmıyan bir felâket, bana bu mes'ut anı göstermedi.

— Evleniyor mıydınız?

— Evet. Selma hanımla evleniyordum.

Yılmaz birdenbire kaşlarını çattı:

— Ne diyorsunuz, Selma hanımla evleniyor mıydınız?

— Evet. Şaşılacak ne var?! Evlenmek, pek tabiî bir hakkım değil midir

— Evet.. Şüphesiz hakkınızdır! Fakat ,buna mâni olan ne idi?

Semih yerinde oturamadı:

— Felâket azizim, felâket dedim ya. Dün onu itilâf polisleri evimden zorla alıp götürdüler. Asabımın yatışmasını bekliyorum.. Derhal itilâf zabıtasının en büyük âmirine müracaat ve şikâyet edecevim. Dağ başında mıyız? Bu ne rezalettir?!

Yılmaz hayretini gizliyemedi:

— Halbuki bendeniz onu aramıya gelmiştim. Demek ki, itilâf zabıtası bizden önce tevkif etmiş onu.

Diyince, Semihin gözleri döndü:

— Siz de mi onu arıyorsunuz, azizim? Demek ki buraya onun için geldiniz?

Yılmaz önüne bakarak ilâve etti:

— Evet. Selma hanımı tevkife gelmiştik.. Maamfih, müsaade ederseniz, ihtiyaten, köşkü bir kere arayalım.

— Aman Allahım, şimdi neredeyse çıldıracağım. Onun için kurulan bu tuzağa siz de mi inanıyorsunuz? Bana itimadınız yok mu? Selma burada değil.. Onu dün zorla alıp götürdüler diyorum size.

Yılmaz ayağa kalktı:

— Vazifemi yapmama müsaade ediniz, Semih Bey! Bendeniz memurum.. Aldığım emri aynen ifa etmek isterim.

Semih:

— İşte, kapı açık.. Buyurunuz.. Her köşeyi arayınız!

Diye söylendi. Memurlardan biri bahçede kaldı. Yılmaz bir arkadaşile beraber köşke girdi.

(Devamı var)

Ya İskender F. SERTELLİ

BAR ÇİÇEKLERİ

No 114

Bir Bize

Kabahat kimin ?..

Dünya vaziyeti malûm. Herkes, en ziyade siyasî haberlere merak salmıştır. Binaenaleyh, gazetelerde en çok ve en evvel okunan kısım ajans telgraflarıdır. Orta mektebi henüz bitirmiş bir çocuk var. O da, herkes gibi, siyasî hâdiseleri takip etmek merakında. Fakat, acı bir itirazı var: Siyasî ajans telgraflarının mealini tamamen anlamıyor.

Sebebini sorduk. Cevap şu: Biz, mektepte bu lisanı öğrenmedik, bu kelimelerle, bu şekilde cümle tertiplerile karşılaşmadık.

Bu işte ajansın kabahati yok. Hayat akıyor. Çocuk, bu akışa ayak uyduramıyorsa, kabahat kimin, o hade?.

BÜRHAN CEVAT

GUNGA DIN

FEDAILER ALAYI

Büyük sinema harikası filminin

Türkce kopyası TAKSİM ve Fransızca kopyası SÜMER

Sinemalarında görülmemiş bir muvaffakiyetle devam ediyor.

Bugün İPEK ve MELEK

Sinemalarında birden

Gözleri kamaştıran lüks ve ihtişam.. Harikulâde zengin sahneler — Orijinal bir mevzu - Nefis şarkılar — Güzelliğine doyulmıyacak bir şaheser.

MİKADO

1940 senesinin en NEFİS — TABİİ RENKLİ FİLMİ

Filme ilâve olarak: 1— En son dünya haberleri.

2— BALKAN KIR KOŞUSU ve

3— Amerikadan hususî olarak getirilen en son renkli FOKS MODA GAZETESİ (kadın ve erkek modelleri).

LÂLE

Şeref dolu haftalarına yeni bir zafer daha ilâve ediyor San'atın lüks ve ihtişamla çerçevelenen en büyük müdhişi olan

MİLYONERLER BARI

Dünyanın ilâhî güzeli MADELEİNE CAROLL Sevimli yıldızı FRED MAC MUREY'in yarattığı eşsiz bir eser; Paramunt Şirketine gurur verecek bir sinema zaferidir.

Milyonlarla hazırlanan bir lüks... Sat'atla süslenen bir fantezi... Aşkla güzeleşen bir hayat romanı olan bu harika

Bu akşam LÂLE Sinemasında

İlâve olarak Renkli MİKİ ve en son Paramunt Jurnal

Yerlerinizi evvelden aldırın. Tel: 43595

EN SON DAKİKA

Beş Alman tayyaresi daha düşürüldü

İngiliz tayyareleri bir Alman karakol gemisini de batırdı

Londra 28 (Husus) — Garp cephesi üzerinde İngiliz tayyareleri, dün sabah, öğleden sonra ve akşamın vuku bulan üç hava muharebesinde beş Alman tayyaresi düşürmüştür. Diğer iki tayyarenin daha düşürüldüğü zannedilmektedir.

Alman karakol gemisine esadüf etti

Yine dün İngiliz ayyareleri dört Alman gemisine esadüf etmişler, bunlardan birinin üzerine hücum ederek bombalar atmışlardır. Bombalar isabet etmiş, Alman vapuru batmıştır.

Bir İngiliz bombardıman tayyaresi Orvel nehrine düşmüştür. İçindekilerden biri ağır surette yaralanmıştır.

ARK RUYAL İNGİLTEREYE DÖNDÜ

Londra 28 — Alman propagandasının batırıldığını idda ettiği Ark Ruayal İngiliz tayyare gemisi beş aylık bir seferden sonra İngiltereye dönmüştür. Gemi, bu seferi esnasında birçok Alman tayyarelerinin ve bir Alman tahtelbahrinin taarruzuna uğramıştır. Tayyarelerin attıkları bombalar ve tahtelbahrin attığı torpido hedefini tutmadığı için gemiye birşey olmamıştır. Yalnız pek yakına düşen büyük br bombanın şiddetli infilâkı yüzünden geminin bazı aksamı kırılmıştır. Ark Ruayal techizatını tamamladıktan sonra tekrar sefere çıkacaktır.

● ● ● ● ●

Macar hava kumandanı Roma'da

Budapeşte 28 (Radyo)— Macar ordusu hava kuvvetleri kumandanı, beraberinde erkânıharbiyesi ve İtalyan sefareti ataşemiliteri General Matei olduğu halde dün gece Romaya hareket etmiştir.

Macar hava kumandanı, saltanat naibi Amiral Horti tarafından İtalyan hava orduları kumandanına tevcih olunan bir nişanı götürmektedir.

İtalyada yeni bomba tecrübeleri

Roma 28 (Hususi) — Musolini dün yanında Harbiye müşaviri olduğu halde yeni bombaların ve termitle doldurulmuş mermilerin tecrübelerinde hazır bulunmuştur. Yakında bütün ordunun teçhiz edileceği yeni bir tip seyyar mutfak modelini de teftiş etmiştir.

İngiltere yeni banknotlar çıkarıyor

Londra 28 (A.A.)— İngiltere bankası tebliğ ediyor:

1939 senesi bideyinden yapılmış olan itiâflar üzerine yakında bir İngiliz lirası kıymetinde ve yeni tipte bir banknot tedavül mevkiine çıkarılacaktır. Su halde iki nevi bir liralık banknot bulunacak ve her ikisi ayni zamanda resmen tedavül edecektir. Yeni banknotlar, eski banknotlar eb'adındadır. Yalnız resimleri ve renkleri başka olacaktır.

Finler daha neler kaybetti?

Helsinki 28 (A.A.) — Öğrenildiğine göre Rexholm'u işgal eden Sovyet kıtaatı, orada yalnız üç ihtiyar ve hasta Finlandiyalı bulmuşlardır.

Buradan başka son istatistiklere nazaran Finlandiyada 1000 köprünün, 1250 sanayi binasının tahrip edilmiş olduğu ve ziraate sâlih arazinin yüzde 15 i ile birçok elektrik kuvveti membalarının ve sanayi merkezlerinin Sovyet Rusyaya bırakılmış olan araziye geçmiş bulunduğu öğrenilmiştir.

Bugünkü pasif korunma tecrübesi

Elektrik idaresi depo ve şubelerinde yapılan tecrübelere bu sabah da devam olunmuştur.

Bugünkü ilk tecrübe saat 9 da Aksaray tramvay deposunda, ikincisi de Beyazıttaki elektrik müdürlüğü binasında icra olunmuştur.

Bu tecrübelerin tramvay, elektrik ve tünel idareleri memurin müdür muavini Ahmet, pasif korunma âmiri Şükrü Âli nezaret etmişlerdir.

Tayyarelerin attığı mefruz bombalardan biri Aksaray tramvay deposunun kapısı önüne düşmüş ve çıkan yangın hemen söndürülmüştür.

Beyazıttaki binada çıkan yangın ve zehirli gazler de ekipler tarafından bertaraf olunmuştur.

Bugün saat 14 de Şişli, saat 16 da da Beşiktaş tramvay depolarında bir tecrübe yapılmaktadır.

İş Bankası Umumî Heyeti toplantısı

İş Bankası heyeti umumiyesi bugün Ankarada toplanmaktadır.

Avrupadaki harp vaziyeti münasebetile 1939 yılında iktısadî imkânların çok değişmiş olmasına rağmen İş Bankası muamelâtı müteza yit bir inkişaf göstermekte devam etmiştir. Bu suretle; lüzumlu görülen karşılıklar tevkif olunduktan sonra Banka: 930.278,22 lira gibi memnuniyete şayan safî bir kâr tahakkuk ettirmiştir.

Bu kârdan 10 liralık hisse senetleri sahiplerine net olarak 1 lira temettü ve beher müessis hissesine de gayri safi olarak 17,89 lira temettü tevzi olunacaktır.

Tevziata nisanın 1 inden itibaren başlanılacaktır.

Müttefikler harbi kısaltmağa azmetti

(1 inci sahifeden devam)

manyaya giden vapurları aradıkları anlaşılmaktadır.

Kopenhag 27 — İngilizlerin Norveç sularındaki faaliyeti üzerine, Alman vapurlarının harekâtı durmuştur. Bu hâdise İsveçten demir cevheri nakline mâni olacaktır. Almanlar çok muhtaç oldukları demiri İsveçten alıyorlar. Fakat Baltık denizi buz tutmuş olduğundan demirler Norveçin Narvik limanı vasıtasile nakledilmekte idi. Baltık denizindeki İsveç limanlarından ancak mayıstan itibaren istifade etmek kabil olabilecektir.

İNGİLİZ VE FRANSIZ BAŞVEKİLLERİ GÖRÜŞECEK

Paris 28 (Hususî)— İngiliz ve Fransız Başvekilleri arasında yakında Londrada bir mülâkat yapılacağı haber verilmektedir. Bu mülâkatta harbi kısaltacak tedbirlerin görüşüleceği zannedilmektedir. Gazeteler, Balkanların vaziyeti hakkında da İngiltere ve Fransa arasında mühim müzakereler cereyan ettiğini yazıyorlar.

Fransa istihbarat nazırı Londraya gidiyor

Fransız istihbarat nazırı Frossar hafta nihayetinde Londraya giderek İngiliz istihbarat nazırını ziyaret edecektir.

Yeni Fin kabinesi

(1 inci sahifeden devam)

lan Fin şehirlerininin imarı işinde çalışmak üzere dün, beraberinde 500 amele bulunan 5 kişilik bir İsveç yardım heyeti Helsinkiye gelmiştir. Daha binlerce İsveç amelesi gelecektir.

SOVYET RUSYAYA DÖNMİYEN ESİRLER

Helsinki 28 (Radyo) — Moskova hükûmeti, Sovyet Rusyaya dönmek istemiyen Sovyet esirlerin vatan haini addolunacaklarını ve bilâhare yakalandıkları takdirde kurşuna dizileceklerini ilân etmiştir.

———ooo———

Mallarını gizliyenler ve başka ele devredenler

İkinci ve üçüncü ellerdeki stoklar için de beyanname istenecek

Mal saklayıp ihtikâra teşebbüs etmek istiyenlerin takiplerine devam olunmaktadır. Bu hususta muhtelif piyasa merkezlerinde kontroller yapılmaktadır. Dahiliye Vekâleti bu hususta tekmil vilâyetler meyanında vilâyetimize de bir tamim göndererek sıkı teftişler icrasını bildirmiştir.

İhtikâr komisyonu dün toplanarak tesbit olunan bazı ihtikâr hareketleri üzerinde kararlar vermiştir. Bu muhtekirler müddeumumiliğe verilmektedirler.

Diğer taraftan Ticaret Vekâletinden verilen emir üzerine mıntaka ticaret müdürü bu sabah da muhtelif tacirleri çağırarak ellerindeki malları gizlemek, başka ellere devretmek gibi hareketlerin kendilerinden beklenmediği, fakat böyle bir harekete cür'et edecekler bulunursa Milli Korunma kanununun şiddetli cezaî hükümlerile karşılaşacaklarını, bu defa yalnız birinci ellerden değil, ikinci ve üçüncü ellerden de stoklar hakkında beyanname istenmesi mukarrer olduğundan tacirlerin ellerindeki stokları başkalarına devirden fayda hasıl olmıyacağını söylemiş ve bunların temasta bulundukları diğer esnafa bildirilmesini istemiştir.

BULGARİSTANDA MUHTEKİRLER ASILACAK

Londra 28 (Radyo)— Röyter ajansının Sofya muhabiri bildiriyor: Bulgar Harbiye Nazırı, Sobranyaya yeni bir kanun lâyihası vermiştir.

Bu lâyihada, mecburî istikraz temini, casusluk ve millî umdeler aleyhine propaganda yapanların şiddetle tecziyesi ve bilhassa yiyecek maddeleri üzerinde ihtikâr yapmak istiyenlerin ölüm cezasına çarptırılması istenilmektedir.

Mareşal Çakmak Türkkuşunda

(1 inci sahifeden devam)

re bulunan büyük hangarla pânör atölyesini ve tamirden geçen tayyareleri gördükten sonra «Türk Kuşu okulunu» teftiş buyurmuşlar, modelcilik laboratuarında, paraşüt ve motör salonlarında saat 12 ye kadar kalmışlardır. Sayın mareşal Etimesut meydanından ayrılırken Gedikli talebevi ve öğretmenleri şu sözlerle taltif buyurmuşlardır:

«Arkadaşlar;

Bugün yaptığım teftişten ve Türk Hava Kurumunun göklere hâkim bir gençlik yetiştirmek yolundaki mesaisinden çok memnunum. Gerek sizin gibi genç, dinç vatan evlâtlarının gösterdiği gayrete, öğretmenlerinizin sarfettiği himmete ve gerek kurumun vatan müdafaası yolunda verdiği emeğe bilhassa müteşekkirim. Girdiğimiz yol, şeref ve kahramanlık yoludur. Burada gösterdiğiniz gayreti gideceğiniz hava okulunda ve hava ordusunda da göstereceğinize eminim. Memleketin selâmeti havacılığımızın çok kuvvetli olmasına bağlı bulunduğu için sizden beklediğimiz hizmetler büyüktür. Asil bir millete mensup olduğunuzu düşünerek gayretinizi taz'if edeceğinize eminim. Bugün gördüklerime nazaran Türk Hava Kurumunun «Gedikli Hazırlama Yuvası» nın verdiği ve vereceği hasıla bizim memleketin hava müdafaasının kuvvetli bir zamanıdır. Arzu ve talebim hepinizin istikbalin birer hava kartalı olmanızdır.

Türk Hava Kurumu Başkanına teşekkür eder, muvaffakıyetler dilerim. Allaha ısmarladık.»

Mareşal Türk Hava Kurumundan ayrılırken:

«Gördüğümüz intizama ve kurumun büyük hizmetlerine müteşekkirim» sözleriyle memnuniyetlerini bir daha izhar eylemişlerdir.

———ooo———

Bakaya vergiler

Bakaya vergilerin tahsilâtı hakkında dün Maliye Vekâletinden defterdarlığa bir emir gönderilmiştir.

Bu emirle tekmil bakaya vergilerin esaslı bir şekilde takip olunması, filen alâka gösterip matlûp neticehi temin etmiyen memurların tecziye olunacakları bildirilmiştir.

Göz Hekimi
Dr. Murat Rami Aydın
Beyoğlu - Parmakkapı, İmam sokak No. 2 Tel. 41553
Muayene ve her türlü göz ameliyatı fıkaraya parasızdır.

Askerlik İşleri

313 - 14 - 15 ve 16 lıların ihtiyat yoklaması

Fatih askerlik şubesinden:

İhtiyat yoklamasına davet.

1 — Her sene mutat olan ihtiyat yoklamasına 20 mart 940 çarşamba gününden itibaren başlanmıştır.

2 — Yoklamalar doğum, doğum yapılacak ve her mükellef bizzat yoklamasını yaptıracaktır.

3 — Yoklama (haftanın cumartesi günü hariç olmak üzere) pazartesi, salı, çarşamba, perşembe ve cuma günleri saat dokuzdan on ikiye kadar devam edecektir.

4 — Öğleden sonra şube kendi işlerile meşgul olacağından her ne sebepla olursa olsun yoklama için müracaat kabul edilemez.

5 — Şubede izdihama meydan vermemek ve mükelleflerı uzun müddet işinden alıkoymamak için vuku bulacak müracaatlar gazetelerdeki ilâna göre yapılacaktır.

6 — İlân olunan doğumlulardan başkasının müracaatı kabul edilmiyecektir.

313 doğumlular:
1 Nisan 940 Pazartesi
2 » 940 Salı
3 » 940 Çarşamba
4 » 940 Perşembe
5 » 940 Cuma

314 doğumlular:
8 Nisan 940 Pazartesi
9 » 940 Salı
10 » 940 Çarşamba
11 » 940 Perşembe
12 » 940 Cuma

315 doğumlular:
15 Nisan 940 Pazartesi
16 » 940 Salı

316 doğumlular:
17 Nisan 940 Çarşamba
18 » 940 Perşembe
19 » 940 Cuma

Halkevlerinde

Beyoğlu Halkevinden:

1 — 29 mart 940 cuma günü saat 18 de Evimizin Tepebaşındaki merkez binasında Ev triyosu aylık konserini verecektir.

2 — Herkes gelebilir.

İstanbul ikinci icra dairesinden:

Kurt oğlu Hüsnünün İbrahimden borç aldığı paraya mukabil birinci dereceden ipotek gösterdiği Kasımpaşada Sinanpaşa mahallesinin Yumuk Mumhane sokağında eski 10-10 mükerrer 10 yeni mükerrer 2-4-12-14 numaralarla murakkam iki tarafı yol bir tarafı camiişerif bir tarafı kabristan diğer tarafı vine yol ile mahdut kayden Mumhane ve Kotra ve dükkân halen ahır ve samanlık ve hane açık arttırmaya konulmuştur.

Evsafı: İnek ahırı, kârgir yemlikli ve ittisalinde samanlık vardır. Hane, toprak bir avlu üstüste iki oda ve zemini toprak bir mutfak ve bahçede bir hatası var ve kârgirdir. Dükkân yıkılmıştır. Bahçenin etrafı duvarla muhattır. Ahırın sokağa nazır cephesinde etrafı duvarla mahdut avlusu vardır. Umum mesahası 1800 metre murabbaı olup bundan 300 metre murabbaı ahır ve samanlık 16 metre murabbaı mahallini hane işgal etmektedir. Mütebaki kısmı bahçedir.

Muhammen kıymeti: Heyeti umumiyesine 2650 lira kıymet takdir edilmiştir. Bu gayrimenkule ait şartname 29/4/940 tarihinden itibaren herkesin göreblimesi için icra divanhanesinde açık bulundurulacaktır. Birinci arttırması 9/5/940 tarihine müsadif perşembe günü saat 10 dan 12 ye kadar İstanbul ikinci icrasında yapılacak ve muhammen kıymetin % 75 ini geçtiği takdirde en son arttırana ihale edilecektir. O gün böyle bir bedel elde edilemezse son arttıranın taahhüdü baki kalmak şartile arttırma on beş gün temdit olunarak 24/5/940 tarihine müsadif cuma günü ayni mahal ve saatte icra olunacak ikinci arttırmada en çok arttıranın üstünde bırakılacaktır. İpotek sahibi alacaklılarla diğer alâkadarların bu gayri menkul üzerindeki haklarını hususile faiz ve masrafa dair olan iddialarını ilân tarihinden itibaren yirmi gün içinde evrakı müsbitelerile daireye bildirmeleri aksi takdirde hakları tapu sicilleriile sabit olmadıkça satış bedelinin paylaşmasından hariç kalacakları ve talîplerin dosyadaki bütün malûmatı alarak şartname münderecatını kabul etmiş addolunacakları ve müşterinin yalnız 20 senelik taviz bedeli ile ferağ harcı ve ihale pulu vermeğe mecbur olduğu diğer vergilerin borçluya ait olmak üzere müzayede bedelinden ödeneceği ve arttırmaya iştirak edenlerin muhammen kıymetin % 7,5 nisbetinde pey akçesi veya millî bir banka teminat mektubu ibraz etmeleri icabedeceği fazla malûmat almak istiyenlerin 37/1520 numara ile her zaman dairemize müracaat edebilecekleri ilân olunur. (25593)

SON TELGRAF'ın tarihi tefrikası: 22

Reşit Paşanın Hatıratı

MAKEDONYA ATEŞLER İÇİNDE

Yazanlar:
İskender F. SERTELLİ — Cevdet Reşit YULARKIRAN

"Makedonyayı istiyorlar, gûya cedleri bu ülkeyi onlara bırakmış,,

Yine bu sırada, Reşit paşanın mükerreren vaki olan iş'arı üzerine «Elviyei selâse» de esaslı bir jandarma teşkilâtının icrasına karar verilmis ve «Fransız iandarma tensik heyeti reisi» sıfatile Jül Verand isminde bir general de Selâniğe gelmişti.

Bilâhare Türkiye umum jandarma müfettişliğine tayin edilmiş olan - o zaman binbaşı idi - Fulon Paşa da Selânikte jandarma teşkilâtı yapmakla meşguldü. Yüzbaşı Ogüst Saro (1) da Fransız tensik heyetinde bulunuyordu.

jül Verand vilâyetle ve ciheti askeriye ile sıkı temaslara başlamış hattâ kısa fasılalarla birkaç kere Sereze gidip gelmişti.

Üçüncü ordu kumandanı, askerî bakımdan jandarma tensikatına çok ehemmiyet veriyordu.

O sırada Serezin şimalinde yani Menlik, Cumaibâlâ, ve Nevrekop cihetlerinde iki koldan hudut köylerinde iğtişaşlar çıkaran ve birçok Türk köyerini bombalıyan, şimendifer köprülerini tahribe yeltenen Sandanski ve Paniçe çeteleri işi azıştırmışlardı.

Nevrekop civarında bir Bulgar çetesinin sekiz kişiyi (yani müslüman köylüsünü) karılarından deşip dere boyunda bıraktığı ve iki köyü bir gecede ateşlediği haberi, Fransız jandarma tensik heyetini hayrete düşürmüştü.

General Jül Verand, müfettişi umumî ile vaki olan bir konuşmasında:

«— Bu adamlar, Türklerden ve Türkiveden ne istiyorlar, Ekselâns? »

Diye sormuş, Hüseyin Hilmi Paşa da:

— Makedonyayı istiyorlar, gûya ecdatları bu ülkeyi onlara bırakmış..!

Dive cevap vermişti. Jül Verand bu havalide yapılan ıslahat projesini çarcabuk hazırlamağa ve bu suretle, birbirini kovalıyan kanlı hâdiselerin önüne geçmeğe çalışıyordu.

Halbuki, buradaki dert, yalnız jandarma ıslahatı ile tedavi edilecek kadar basit değildi. Bilhassa bu havaliye yabancı olan Fransızların, buralarda isabetli işler görebileceğine aklıselim eshabının inanması gülünç olurdu. Zira, heyette bulunan zevat herşeyden önce memleketi ve bu toprak üstünde yaşıyan insanları tanımıyordu.

Hüseyin Hilmi Paşanın, General j. Veranda verdiği cevap, vaziyetin çok beliğ bir ifadesiydi. Komitacılar Türklerden Makedonyayı koparmak istiyorlardı. Halbuki, Fransız generali, küçük bir zümrenin böyle garip istilâ emelleri beslemesini havsalasına sığdıramıyor:

«— Bu bir avuç eşkiyanın şimdiye kadar nasıl oldu da hakkından gelemediniz?»

Diyerek, mevcut jandarmanın âcilen takviyesile, bu talebi ileri süren çetelerin derhal tenkilini emredivordu.

Binbaşı Fulon Bey vaziyeti biraz daha yakından kavramış görünüyordu. Fulon Bey, Serezde Reşit Paşa ile sık sık temaslar yaparak, Makedonya çetecileri hakkında çok esaslı malûmat toplamıştı. Fulon Beyi bir yandan da kolağası Küşat bey tenvir ediyor ve tensik heyetinin yanlış yollardan yürümemesini temine çalışıyordu. Küşat (1) Bey (jandarma tensik heyeti) ile erkânıharbiyemiz arasında irtibat zabiti olarak vazife almış çok değerli bir askerdi.

Binbası Fulon Bey bilâhare Serez sancağına memur edilmişti. Yüzbası Saro da Menlik, Petriç, Demirhisar mıntakalarına bakıyordu.

Fransız tensik heyeti ilk hamlede göze carpan bir faaliyet göstermişken, bu faaliyet - her nedense - Fulon Bey Selânikten Sereze geldikten sonra gevşemiş görünüyordu.

Fransızlar, Selânikte mel'anetlerine sinsi bir siyasetle devam eden Elyopolisin faâliyet sahasından haberdar olmadığı için, zaman zaman karşılaştıkları engellerin sebeplerini bir türlü anlıyamıyorlardı.

Meselâ bir gün Selânik civarında bir teftiş yapacak olan General j. Verandın yol parasını hiç olmazsa bir gün olsun teahhurla vermişlerdi.

Verand gideceği yere bir gün sonra vardığından hiç de müteessir olmamış, hattâ buna bir mana bile vermek istememisti. Halbuki, bu bir günlük teahhurun sebebi şu idi: Elyopolis vilâyet defterdarını sıkıştırarak:

— Generalin istediği yol parasını bir gün teahhurla vermiyecek olursanız, mabeyni hümayuna çektiğim müstacel bir telgrafın cevabını almamış olacağım.. General yola çıkmadan, saraydan cevap beklemeğe mecburum.

Demiş, bu suretle defterdarı bile tehdit etmişti.

Elyopolis artık tahammül edilmez bir başbelâsı olmuştu.

Ondan ve onun adamlarından herkes çekiniyor, kaçınıyordu.

Elyopolisin de çekindiği bir adam vardı: Reşit Paşa. Elyopolis, son defa Sereze geldiği zaman, kendisini hakikatte sevmiyen, fakat dost gibi görünen yerlilerden biri:

«— Sen bir daha Sereze gelirsen, sağ olarak dönmiyeceksin!»

Demişti. Binlerce insanın canını yakan bir adam, elbette kendi canını düşünmesini ve korumasını çok iyi bilirdi. Elyopolis bu sözden kuşkulanarak:

— Beni Reşit Paşa öldürtmek mi istivor?

Diye sormuş, muhatabı bu lâfı şüpheli bir sekilde söyliyerek, tavziha da lüzum görmemişti.

Reşit Paşanın bu hâdiseden haberi bile yoktu.

İşte Elyopolis bundan sonra Sereze gelmekten korkmuş ve Selânikten ayrılmamıştı. Ötede beride:

— Serezde benim bir düşmanım varsa, o da Reşit Paşadır, derdi.

(Devamı var)

(1) Bilâhare general olan (Saro) elyevm mütekait olarak, İstanbulda ticaretle iştigal etmektedir.

(1) Hürriyetin ilânından sonra, İttihat ve Terakki hükûmeti zamanında meclisi meb'usan muhafızı idi. Bugün emekli generaldir.

Yazan: Rahmi YAĞIZ — No: 07

Donanma Geliyor

Siz yaşta bir gencin şehrin böyle ıssız bir semtinde oturması merak uyandırır

Davust, genç kızın anlattığı hikâyeden fazla teessüre düşmüş bir tavır takınmıştı. Karşısında bulunan ve toy farzettiği kadını böylelikle daha kolay avlıyacağını kestiriyordu. Melek sözlerine birkaç saniye ara verdikten sonra tatlı bir sesle sordu:

— Peki, ben şimdi kimin evinde misafir bulunuyorum?

Davust güldü; cevap verdi:

— Benim evimde!.

— Yani?.

— Benim kim olduğumu mu öğrenmek istiyorsunuz?

— Ben başımdan geçenleri anlattım. Şimdi de sizin, bana karşı tâlvvücenapla hareket eden hayır sahibinin hüviyetini öğrenmek hakkımdır değil mi?.

— Doğru.. Ben, İstanbul limanına mensup Çanakkale nakliye gemisinin süvarisiyim.. İsmim Abdullah kaptan!

Bu izahat Meleğin gözlerinde bir hayret irilesmesi meydana getirdi.

Melek, kelimeleri teker teker telâffuz ederek sordu:

— Gemi süvarisi misiniz?

— Evet.. Hayret ettiniz değil mi? Hakkınız da var. Bu yaşta bir gemi süvarisi duymuş, görmüş değilsinizdir. Şimdiye kadar bütün kaptanları saçlı, sakallı; yaşlı başlı insanlardan görmeğe alışmışsınız. Onun için benim süvariliğim size garip göründü.. Ben, ilk mektepli kaptanım..

— Öteki kaptanlar mektepli değil mi?.

— Hayır.. Sizin bildiğiniz o yaşlı başlı, saçlı sakallı kaptanlar tayfalıkla gemilere girerler, ömürleri vefa ederse yıllarca tayfalık, lostromoluk ve kaptan yardımcılığı yaptıktan sonra ancak elli yaşlarına doğru kaptanlığa yükselirler.

— Siz nerede kaptanlığı tahsil ettiniz?

— İngilterede!.

— Babanız kimdi? Yahut kimdir?

— Babam armatör Çanakkaleli Rasim Beydir.. O Fatih taraflarında oturur. Ayrı evi var. Bu ev, benim evim.. Burada bir uşağımla yalnız başıma oturuyorum.

— Bu çekilişin sebebi nedir?

Davust cali bir kızarışla al kadife kesilen yanaklarını Meleğin gözlerinden saklamak istiyormuş gibi yapmacık bir tavırla başını kapıya doğru çevirdi, hiç cevap, vermedi, Melek devam etti:

— Affedersiniz.. Münasebetsiz bir sual sordum. Yalnız siz yaşta bir gencin böyle şehrin ıssız bir semtinde yalnız başına oturması merakı kurcalar da..

Davust, biraz daha öteden beriden konuştuktan sonra saatine baktı, söylendi:

— Vakit gecikmiş; sabaha hemen birşey kalmamış.. Yarın bir çok işlerim var.. Siz de yorgunsunuz.. İyi ve deliksiz bir uyku ile ancak yarına kadar kendinizi toplıyabilirsiniz.. Artık uyuyalım.. Siz bu odada yatacaksınız!.

Melek etrafına bakındı. Bulundukları yer evin salonu idi. Ortalıkta yatağa, karyolaya benzer birşey görünmüyordu. Davust izah etti:

— Bitişik oda, benim yatak odamdır. Evde bir de fazla karyola var. Uşağım onu şimdi buraya getirsin, kosun! Siz burada yatarsınız.. Ben de odamda..

Melek hiç sesini çıkarmıyor, sükûtla bu fikri tasvip ediyordu. Davust odadan çıktı. Seslenerek Mihalı çağırdı.. Kendi odasındaki bir karyolayı Mihal salona getirdi. Köşeye kurdu, cekildi. Davust da bir defa daha uğrayıp genç kadına:

— Allah rahatlık versin.. Hayırlı geceler!.

(Devamı var)

Deniz Levazım satınalma Komisyonu İlânları

1 — Tahmin edilen bedeli 25064 lira olan «20000» kilo sade yağının 30 mart 940 tarihine rasthıyan cumartesi günü saat 11,30 da pazarlıkla eksiltmesi yapılacaktır.

2 — İlk teminatı «1879» lira «80» kuruş olup şartnamesi her gün komisyondan «126» kuruş bedel mukabilinde alınabilir.

3 — İsteklilerin 2490 sayılı kanunda yazılı vesikalarla birlikte belli gün ve saatte Kasımpaşada bulunan komisyona müracaatları.
«2176»

★

1— Mevcut keşif, plân ve şartnamesi mucibince tahmin olunan bedeli 9587,20 lira olan Kasımpaşadaki deniz gedikli erbaş hazırlama okulunda yaptırılacak olan yemekhanenin 4/Nisan/940 Perşembe günü saat 15 de Kasımpaşada deniz levazım satınalma komisyonunda pazarlık eksiltmesi yapılacaktır.

2— Muvakkat teminat miktarı 719,04 liradır.

3— Mevcut keşif ve şartnamesi her gün iş saati dahilinde mezkûr komisyondan alınabilir.

4— İsteklilerin 2490 sayılı kanunun tarifatı dahilinde icap eden vesaikle birlikte belli gün ve saatte mezkûr komisyona müracaatları.
(2378)

Paris ve Londrada olduğu gibi şehrimizin BAKER mağazalarında da kadın manto ve ropları için yünlü fantezi kumaşların ve kostüm tayyörler için Tweed kumaşlarının en zengin çeşitleri ve umumiyetle kadın ve genç kızlar elbise edmi alâkadar eden yünlüler teşhir edilmekte ve her yerde müsait şartlar ve ucuz fiatlarla satılmaktadır.

1359 Hicrî Sefer 18	1356 Rumî Mart 15	
1940, Ay 3, Gün 88, Kasım 142 28 Mart PERŞEMBE		
Vakitler	Vasati Sa. D.	Ezanî Sa. Da.
Güneş	5 50	11 21
Öğle	12 19	5 50
İkindi	15 51	9 21
Akşam	18 30	12 00
Yatsı	20 02	1 32
İmsak	4 08	9 40

Saf ve Normal Gıda

Pirinç Unu - Mercimek - Bezelya - Yulaf

ve sair HUBUBAT UNLARI Kuvvet kaynağıdır.

ÇAPAMARKA MÜSTAHZARATI

M. Nuri ÇAPA — Kuruluş tarihi 1915

ADEMİ İKTİDAR VE BELGEVŞEKLİĞİNE

HORMOBİN

Tabletleri her eczanede bulunur

Posta kutusu 1255) Galata, İstanbul

İstanbul Emniyet Sandığı Direktörlüğünden

Emniyet sandığına borçlu ölü Bay Yusuf varislerine ilân yoliile tebliğ:

Bay Yusuf (Mustafa oğlu) Ademdar Babıhümayun eski 28, 30, 32 yeni 28, 30, 32, 34 No. lı altında iki dükkânı olan ahşap bir otelin tamamını birinci deercede ipotek göstererek 20/1/936 tarihinde 23042 hesap numarasile Sandığımızdan aldığı (1350) lira borcu 15/8/939 tarihine kadar ödenmediğinden faiz, komisyon ve masarifi ile beraber borç (1349) lira (73) kuruşa varmıştır. Bu sebeple 3202 numaralı kanun mucibince hakkında icra takibi başlanmak üzere tanzim olunan ihbarname borçlunun mukavelenamede göstердiği ikametgâhına gönderilmiş ise de borçlu Bay Mustafa Kadıköy Rasimpaşa Rıhtım iskelesi 104 numarada öldüğü anlaşılmış ve tebliğ yapılamamıştır. Mezkûr kanunun 45 inci maddesi vefat halinde tebligatın ilân suretile yapılmasını âmirdir. Borçlu ölü Bay Yusuf mirascıları işbu ilân tarihinden itibaren bir buçuk ay içinde Sandığımıza müracaatla muristerinin borcunu ödemelleri veya kanunen kabule şayan bir itirazları var ise bildirmeleri lâzımdır. Mirascılar ipoteği kurtarmazlar veyahut başlıyan takibi usul dairesinde durdurmazlarsa ipotekli gayri menkul mezkûr kanuna göre sandıkça satılacaktır. Bu cihetler alâkadarlarca bilinip ona göre hareket edilmek ve her birine ayrı ayrı ihbarname tebliği makamına kaim olmak üzere keyfiyet ilân olunur. (2383)

Sağlam dişler ve ağız bakımı muhakkak

RİDA DİŞ SUYU

ile temin edilir. Müstahzarın mayi olması dolayısile diş ve diş etlerinin en derin yerlerine kadar girerek antiseptik tesirini yapar.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

23 Mart 1940 Vaziyeti

AKTİF

KASA:		
Altın: Safi kilogram 71.721.214		100.881.625,23
BANKNOT		10.463.742,—
UFAKLIK		1.907.132,20
Dahildeki Muhabirler:		
Altın safi kilogram Türk lirası		310.433,06
Hariçteki Muhabirler:		
Altın: Safi kilogram 6.808.338		9.576.471,49
Altına tahvili kabil Serbest dövizler		20. 941,36
Diğer dövizler ve Borçlu kliring bakiyeleri		32.406.236,13
Hazine Tahvilleri:		
Deruhde edilen evrakı nakdiye karşılığı		158.748.563,—
Kanunun 6 - 8 inci maddelerine tevfikan hazine tarafından vaki tediyat		18.206.398,—
Senedat Cüzdanı:		
TİCARİ SENEDAT		235.870.155,22
Esham ve Tahvilât Cüzdanı		
(Deruhde edilen evrakı A — (nakdiyenin karşılığı (Esham ve Tahvilât) (İtibari kıymetle)		50.214.844,36
B— Serbest esham ve tahvilât		8.395.982,01
Avanslar:		
Hazineye kısa vadeli avans		5.840.000,—
Altın ve Döviz üzerine		10.809,53
Tahvilât üzerine		7.808.722,—
Hissedarlar:		
Muhtelif:		
Yekûn		624.804 962,38

PASİF

			Lira
	Sermaye		15.000.000,—
	İhtiyat Akçesi:		
113.252.499,43	Adi ve fevkalâde	4.217.134,25	
	Hususi	6.000.000,—	10.217.134,25
.310.433,06	**Tedavüldeki Banknotlar:**		
	Deruhde edilen evrakı nakdiye	158.748.563,—	
	Kanunun 6 - 8 inci maddelerine tevfikan hazine tarafından vâki tediyat	18.206.398,—	
42.003.648,98	Deruhde edilen evrakı nakdiye bakiyesi	140.542.165,—	
	Karşılığı tamamen altın olarak ilâveten tedavüle vazedilen	17.000.000,—	
	Reeskont mukabili ilâveten tedavüle vazedilen	153.500.000,—	311.042.165,—
140.542.165,—	MEVDUAT:		
	Türk Lirası	46.681.310.18	
	Altın S.Kig. 55.541.930	78.124.167.90	124.805.478,08
235.870.155,22	**Döviz taahhüdatı:**		
	Altına tahvili kabil dövizler	17.064,79	
	Diğer dövizler ve alacaklı kliring bakiyeleri	39.061.853,05	39.078.917,84
	Muhtelif:		124.661.267,21
58.610.826,37			
13.659.531,53			
4.500.000,—			
16.055.702,79			
	Yekûn		624 804 962,38

1 Temmuz 1938 tarihinden itibaren: İskonto haddi % 4, altın üzerine % 3.

GRİPİN

BAŞ DİŞ SOĞUK ALGINLIĞI — bütün ağrıları keser — NEZLE GRİP ROMATİZMA

GRİPİN GRİPİN

Lüzumunda günde 3 kaşe alınabilir

RADYO MERAKLILARINA MÜJDE !!!

Bütün cihanda tabiî ve temiz sesi ile tanınmış

KÖRTİNG RADYOLARI Gelmiştir

NECİP ERSES: Galata - Zülfarüs sokak, Sa han Telefon: 41453

İstanbul Komutanlığı Satınalma Komisyonu İlânları

Münakasa günü talibi çıkmıyan komisyonumuzda mevcut keşif ve şartnamesine göre harp akademisi manzumesindeki binalarda yeni - den kapalı zarf usulile elektrik tesisatı yaptırılacaktır. Münakasına 4/4/940 Perşembe günü saat on birde başlanacaktır.

Zarflar komisyona mezkûr saatten bir saat evveline kadar verilmiş olacaktır. Muhammen bedeli on iki bin yüz yirmi altı lira elli dört kuruştur. İlk teminat parası dokuz yüz dokuz lira elli kuruştur. İşbu tesisata talip olanlar bu gibi işleri yaptığına dair vesika ibraz etmekle beraber kendisi elektrik mühendisi olmadığı takdirde bu işin mes'uliyeti fenniyesini bir elektrik mühendisinin deruhde etmesi mecburidir. «1099»

✶

Çatalca müstahkem mevki birlikleri ihtiyacı için altmış bin kilo sığır eti kapalı zarfla ihalesi 10/4 940 Çarşamba günü saat on beşte yapılacaktır. Muhammen tutarı on sekiz bin liradır. İlk teminatı bin üç yüz elli liradır. İsteklilerin ilk teminat makbuzu veya mek - tuplarile 2490 No. lı kanunun 2 ve 3 üncü maddelerinde yazılı vesikalarile birlikte ihale saatinden bir saat evveline kadar teklif mektuplarını Hadımköyünde Komu - tanlık satınalma komisyonuna vermeleri. (2163)

✶

Münakasa günü talibi çıkmıyan Komutanlık birlikleri ihtiyacı için sekiz nakliye ve bir saka arabasının koşumlarile beraber nümunesine uygun olmak suretile pazarlıkla satın alınacaktır. Münakasasına 6/4/940 Cumartesi günü saat onda baslanacaktır. İsteklilerin belli gün ve saatte Fındıklıda Komutanlık satınalma komisyonuna müracaatları. (2340)

Sahibi ve neşriyatı idare eden
Baş muharriri
ETEM İZZET BENİCE
Son Telgraf Matbaası

Nafıa Vekâletinden

13/4/940 cumartesi günü saat 11 de Ankarada Nafıa Vekâleti binası içinde malzeme müdürlüğü odasında toplanan malzeme eksiltme komisyonunda 15000 lira muhammen bedelli bir adet müstamel asfalt karıştırma makinesi ile bir adet müstamel filler makinesi ve bir adet müstamel konkasörün ve yedeklerinin kapalı zarf usulile eksiltmesi yapılacaktır. Eksiltme şartnamesi ve teferrüatı belirsiz olarak malzeme müdürlüğünden alınabilir.

Muvakkat teminat 1125 liradır.

İsteklilerin teklif mektuplarını muvakkat teminat ve şartnamesinde yazılı vesaik ile birlikte aynı gün saat 10 a kadar mezkûr komisyona makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır. «2357» «1397»

İstanbul Maarif Müdürlüğünden:

Maarif Vekiliği köy öğretmen okulları için aşağıda cins ve miktarı ve fiatları yazılı lüks lâmbalarile yedekleri açık eksiltmeye konulmuştur. Tahmin edilen bedel (2265) lira olup muvakkat teminatı da (169) lira 88 kuruştur. İstekliler bu lüks lâmbalarile yedeklerine ait şartnameleri Maarif müdürlüğü Yardirektörlüğünde görebilirler. İhalesinin 5 nisan 1940 cuma günü saat 16 da maarif müdürlüğünde toplanacak komisyon marifetile yapılacağı ilân olunur. (2173)

Eşyanın cinsi	Miktarı Adet	Beherinin fiatı Lira	Yekûn Lira
500 mumluk lüks lâmbası şartnamede yazılı yedeklrile beraber	30	30	900
200 mumluk lüks lâmbası şartnamede yazılı yedeklerile beraber.	30	17,5	525
300 mumluk lüks lâmbası şartnamede yazılı yedeklerile beraber.	40	21	840
		Yekûn	2265

İstanbul Maarif Müdürlüğünden:

Maarif Vekilliği köy öğretmen okulları için aşağıda cins ve miktarı yazılı yatak takımları kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur. Tahmin edilen bedeli 24840 liradır. Muvakkat teminatı 1863 liradır. İstekliler bu yatak takımlarına ait şartnameleri maarif müdürlüğü Yardirektörlüğünde görebilirler. İhale 4 nisan perşembe günü saat 13,30 da ist. Maarif Müdürlüğünde toplanacak komisyon marifetile yapılacaktır. Teklif zarfları en geç saat 15 e kadar kabul olunacaktır 2094

Eşyanın cinsi	Miktarı	Beherinin fiatı Lira	Kr.	Yekûn Lira	Kr.
Yatak kılıfı	2000 adet	2	98	5960	—
Yatak çarşafı	4000 »	1	63	6520	
Yastık kılıfı	2000 »	—	43	860	
Yastık yüzü	4000 »	—	43	1720	
Battaniye çarşafı (Nevresim)	3000 »	3	26	9780	
				24840	

İstanbul Leçvazım Âmirliğinden verilen Harici Askerî Kıtaatı ilânları

Kütahyada kışla tamiri işi yaptırılacaktır. Keşif bedeli 15,810 lira 93 kuruştur. İlk teminatı 1185 lira 82 kuruştur. Şartname, keşif ve plânları İstanbul, Ankara Lv. âmirlikleri ve Balıkesirde Kor. satınalma komisyonlarında görülür. İhalesi 30/3/940 Cumartesi günü saat 11 de Balıkesirde Kor. satınalma komisyonunda kapalı zarfla yapılacaktır. Taliplerin yedinde kanuni vesikalarını beraber bu - lundurmaları ve ihale saatinden bir saat evveline kadar Balıkesirde Kor. satınalma komisyonuna vermeleri. (1392 - 1859)

✶

200 ton kuru fasulye pazarlıkla mübayaa olunacaktır. Pazarlığı 3/ 4/940 Çarşamba günü saat 15 de Erzurum Kor. satınalma komis - yonunda yapılacaktır. Muhammen bedeli 46,000 lira ilk teminatı 2450 liradır. İsteklilerin belli gün ve saatte teminat ve kanuni vesikalarile komisyona gelmeleri. (1461 - 2391)

✶

600 ton arpa kapalı zarfla ek - siltmede istekli çıkmadığından ayni şerait dahilinde eksiltmesinin 15/4/940 Pazartesi günü saat 11 de yapılacağı. Muhammen bedeli 39,000 lira ilk teminatı 2925 lira - dır. Evsaf ve şartnamesi komis - yonda görülür. İsteklilerin belli gün ve saatten bir saat evvel resmî vesikalarile birlikte teminatlarını Edirnede Sanayi kışlasındaki satınalma komisyonuna vermeleri. (1463 - 2393)

✶

256,000 kilo un kapalı zarfla ek- siltmeye konmuştur. İhalesi 19 940 Cuma günü saat 15 de Nişa de Tümen satınalma komisyonu yapılacaktır. Tahmin bedeli 35 lira ilk teminatı 2688 liradır. teklilerin ilk teminat ve kan vesikalarile beraber teklif mek ularını ihale saatinden bir saat veline kadar komisyona verme ri. Şartnameleri komisyonda rülür. (1462 - 239

✶

Erzurum teslimi 1500 ton Sarıkamış teslimi 1500 ton dökü arpa kapalı zarfla münakasa konmuştur. İhalesi 15/4/940 P zartesi günü saat 15,30 da Er rumda Kor. satınalma komis nunda yapılacaktır. Muhamm bedeli Erzurum için 105,000 ilk teminatı 7875 lira. Sarıkam tahmin bedeli 120,000 lira ilk te natı 9000 liradır. Arpalar ihale rihinden itibaren bir ay zarfı teslim edilecektir. Taliplerin te mektuplarını ihale saatinden saat evvel komisyona vermele (1462 - 239

✶

Edirnede askerî fırında tamir ve tadilât yapılacaktır. Buna birinci keşif Tümen satınalma misyonundadır. Keşif bedeli lira 85 kuruş ilk teminatı 111 28 kuruştur. Pazarlığı 2/4/940 S günü saat 10 da yapılacaktır. teklilerin teminatlarile bizim mezkûr gün ve saatte Edirne Sanayi kışlasındaki satınalma misyonuna gelmeleri. (1465-23

İstanbul Komutanlığı Kurmayından:

Orduda emekli ve ücretli tüfekçi ustası alınacaktır. Bu gibi tali rin Komutanlık ikinci şubesine müracaatları.

İstanbul Limanı Sahil Sıhhiye Merkezi Eksiltme Komisyonundan:

Fare itlâfı işlerinde kullanılmak üzere merkezimizde mevcut munesine göre 300 adet kğen satın alınacaktır.

A. Beherinin tahmin bedeli 232 kuruş olup tutarı (696) liradır.

B. Şartnameler merkezimiz levazımından parasız alınır ve nü nesi görülür.

C. Eksiltme 16 nisan 1940 salı günü saat 14 de Galatada Kara tafapaşa sokağında mezkûr merkez satın alma komisyonun yapılacaktır.

D. Eksiltme açık olacaktır.

E. Bu işe ait muvakkat teminat 52,20 kuruştur.

F. Eksiltmeye girecekler in 1940 senesi Ticaret odası vesikasını termeleri şarttır. (2403)

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

Cins	Miktarı	Muhammen B. Lira	Kr.	Yüzde 7,5 T. Lira	Kr.	Tarihi	Eksiltmenin Şekli	Saat
Baskül	6 adet	1560	—	117	—	12/IV/940	A. eksiltme	14
Soda	9000 Kg.	—		—		»	pazarlık	14
Buz dolabı	1 adet	350	—	26	25	»	Açık eksiltme	15
Kazain kola	5000 Kg.	—		—		»	Pazarlık	16
Şişe ambalâj kâ.	30000 »	—		—		»	»	14
Hava kompresörü	1 adet	sif 3000		225	—	16/IV/940	A. eksiltme	14

I — Şartnameleri mucibince yukarıda cins ve miktarları yazılı «6» kalem malzeme hizalarında gösterilen usullerle satın alınacaktır.

II — Muhammen bedelleri, muvakkat teminatları, eksiltme gün saatleri hizalarında yazılıdır.

III — Eksiltme hizalarında yazılı günlerde Kabataşta levazım ve bayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler her gün sözü geçen şubeden parasız alınabilir.

V — Kompresör münakasasına girecekler fiatsız tekliflerini 8 evveline kadar müskirat fabrikalar şubesine vermeleri ve münaka saya iştirak vesikası almaları lâzımdır.

VI — İsteklilerin eksiltme için tayni edilen gün ve saatlerde güvenme paralarile birlikte mezkûr komisyona müracaatları. «24

No.256—14 — **Yazan: M. SAMİ KARAYEL**

Beyazıdı Velî Gedik Ahmet paşayı tevkif ederetmez İstanbul çalkandı

Cem kaçmıştı. Padişah Gedik Ahmet Paşayı şiddetle takibine memur eyledi. Fakat işişten geçmişti. Ahmet Paşa, Konya Ereğlisine geldiği zaman Cem Sultan Halebe girmişti.

Cem, Türk sipahilerinin yaman takipçi olduklarını biliyordu. Bu sebeple durup dinlenmeden habire kaçmıştı.

Ahmet Paşa; Beyazıda, Cem Sultanın Halebe girdiğini haber verdi ve Padişahtan yeni talimat istedi. Yani, Mısır hududuna girecek miydi? Bu hareket Mısırla muharebeye girmek demek olurdu.

Beyazıdı Velî, Gedik Ahmet Paşaya şu emri yolladı:

— Geri dönünüz.. Konyaya geliniz..

Gedik Ahmet Paşa Konyaya döndüğü zaman Sultan Beyazıt da İstanbul yolunu tuttu. Paşa da İstanbula beraber geldi.

Şimdi, Cem Sultanın Karaman vilâyeti yerinde şehzade Abdullah vardı. Maiyetine oldukça kuvvetler bırakılmıştı.

Ecnebi tarihlerinden bazıları, hattâ, Cem Sultan harekâtına iştirak etmiş olan Anjiyole diyor ki:

«... Nereden geçtikse gördük ki, ahali Cem Sultanı pek sevivordu. Bütün halk Sultan Cemi istiyor - du.»

Anjiyole daha birçok medihlerde bulunduktan sonra; Cemi âdil ve haksever bir Sultan olarak tavsif ediyor.

Hiç şüphe yok ki, Anjiyole memleketin ve milletin ruhunu bilmiden sırf ecnebi bir ruhla beyanı mütalea eylemiştir.

Çünkü, bu ecnebi müverrihin geçtiği muhitler hep Karaman eyaletleri idi. Karamanlılar hiç şüphe yok ki, Cemi seviyorlardı. Çünkü Karamanı, Karamanlıların emellerine tevfikan müstakil bir hükûmete götürecekti.

Halbuki, bu küçük Karaman istiklâli gerek halde, gerek istikbalde Türklüğün tevhidi işinde, engel bir unsur olacaktı. Düşmanların ekmeğine yağ sürecekti.

✶

Gedik Ahmet Paşa: Padişahın arkasından İstanbula yürüdü. Bir hafta sonra İstanbula girdi. Beyazıt İstanbula geleli bir hafta olmuştu.

Fakat; işin en acı ve meraklı tarafı bundan sonra başladı. Çünkü Gedik Ahmet Paşa İstanbula gelir gelmez Padişah tarafından derhal tevkif olunmuştu.

Gedik Ahmet Paşanın tevkifi hemen İstanbulda şayi oldu. Saray erkânı endişe içinde kaldı.

İstanbulda Gedik Ahmet Paşayı bilmiyen yoktu. Otrant kahramanı, Fatihin sevgili serdarı herkesin takdir ve hürmetini kazanmış bir şahsiyetti.

Gedik Ahmet Paşa; dirayetli bir kumandan olmakla beraber namuslu bir adamdı. Yeniçeriler, sancak askerleri.. bilhassa sipahiler Gedik Ahmet Paşaya karşı meclûp idiler.

Ahmet Paşa, daima askerle beraber bulunur.. Onların noksanlarını itmam eyler.. Küçük kumandanların ve zabitlerin hotkâmlıklarını izale eyler.. Harp sahnesinde kılıcını çekerek askerin önünde yürür olduğundan askerler, Paşa- hatten aşırı severlerdi.

Gedik Ahmet Paşanın şecaati, cesareti, cür'eti herkesçe malûm idi. Bilhassa namuslu bir adam olması herkesi kendine bendeyle - meğe kâfi gelmişti.

Beyazıdı Velî, Ahmet Paşayı tevkif eder etmez İstanbul çalkandı. Yeniçeri haber alınca derhal ayaklandı.

Yeniçeri çorbacıları, yeniçeri ortalarında vukua gelen galeyanı, başlarında yeniçeri ağası olduğu halde teskin edemediler.

Yeniçeriler, silâhlanmış bağırışıyorlardı:

— Bu ne demek!. Gedik Ahmet Paşa gibi namuskâr bir asker nasıl tevkif olunabilir..

— Hele kılına bir hata gelsin... İntikamımızı alırız.

— Padişah bizi başsız mı bırakmak istiyor?.

— Divan toplansın.. Padişaha sözümüz vardır..

Vaziyet çetinleşmişti. Beyazıdı Velî, Gedik Ahmet Paşanın öyle kolay kolay kellesini uçuramıyacaktı.

Yeniçeri, ayak diremişti. Ayak divanı istiyordu. Dediğini muhakkak yapacaktı.

Gedik Ahmet Paşa, tevkif olunduğu halde fütur getirmemişti. Yanında bulunanlara:

— Ben, Âliosmana köleyim.. Millet hâdimiyim.. Padişahlar dilediklerini yaparlar.. Ölümden peşvam yoktur.. Fakat; günahım nedir ki?.

(Devamı var)